

Andras Levites uzruna Olenas Zelenskas rīkotā samita “Ukraina un pasaule: Nākotni atjaunojam kopā” paneldiskusijā “Fiziskās un mentālās veselības atjaunošana”

Publicēts: 26.07.2022.

[Andra Levite](#)

[Ārlietas](#)

[Egils Levits](#)

Cienījamā Olena!

Ekselences!

Viesi un drosmīgā ukraiņu tauta!

Vēsturē karš tiek raksturots, kā “mēģinājums panākt tos pašus politiskos mērķus tikai ar citiem līdzekļiem” (prūšu ģenerālis un militārais teorētiķis Karls fon Klauzevics, 1780–1831).

Taču dzīvē, kā zinām, ikviens karš nes postu. Krievijas iebrukums Ukrainā arī nes postu, nemaz nerunājot par to, ka tas ir noziedzīgs, necilvēcīgs un amorāls.

Krievijas tā saucamā “militārā operācija” ir iznīcinājusi neskaitāmas Ukrainas pilsētas un to neatkārtojamās kultūras objektus. Krievija iznīcina labības laukus, no kuriem pārtiek daudzas pasaules valstis. Krievija pārvērš tūkstošiem māju par gruvešiem, bet vislielākais posts ir zaudētās nevainīgo Ukrainas civiliedzīvotāju dzīvības.

Kopš kara izraisīšanās ir nogalināti gandrīz 600 bērnu, bet daudziem bērniem uz mūžu paliks psiholoģiskas un garīgas traumas. Kādēļ bija jāmirst mazajai Lizai pirms trim nedēļām vai Harkivā nogalinātajam 13 gadu vecajam puisītim?

600 nevainīgu dvēseļu ar saviem nākotnes sapņiem un cerībām. Nevienam vecākam vai vecvecākam nevajadzētu guldīt zemē savus bērnus un mazbērnus kara dēļ.

Tādēļ Latvija cenšas sniegt Ukrainai gan militāru, gan diplomātisku atbalstu, reaģējot arī uz dažādām humānajām vajadzībām.

Latvija kopš kara pirmās dienas ir aktīvi sniegusi Ukrainai medicīnisko palīdzību, kas nepieciešama, lai slimnīcas varētu optimāli sniegt pacientiem nepieciešamo palīdzību.

Viens no galvenajiem labdarības projektiem, ko īsteno labdarības organizācija *ziedot.lv*, ir ļāvis no iedzīvotājiem ziedojumos savākt 1,8 miljonus eiro, kas tiks novirzīti slimnīcu un dzemdību namu atbalstam, tai skaitā medicīnisko iekārtu, transporta, zāļu un higiēnas izstrādājumu iegādei.

Ar Latvijas valdības atbalstu tiek paplašinātas ārstēšanas programmas, lai ievainotie ukraiņu karavīri var iziet rehabilitāciju Nacionālajā rehabilitācijas centrā "Vaivari". Pirmie šo programmu pacienti Latvijā ieradīsies jūlija beigās.

"Vaivaru" speciālisti cieši sadarbojas ar vairākām Ukrainas slimnīcām, sniedzot savu pieredzi un ieteikumus par to, kā vislabāk nodrošināt rehabilitācijas pakalpojumus karā cietušajiem, arī attiecībā uz protēžu un ortožu ražošanu.

Taču fizisku traumu operatīva ārstēšana nav vienīgā palīdzība, kas nepieciešama. Krievijas armijas zvērības piedzīvojušajiem ir nepieciešama arī emocionāla palīdzība.

Nekavējoties reaģējot uz situāciju, Latvija piešķir papildu finansējumu karā cietušo, it īpaši meiteņu un sieviešu, psiholoģiskajai rehabilitācijai, ko palīdz sniegt Latvijas nevalstiskās organizācijas "MARTA" un "SKALBES". Kopā ar vietējo partneri Ukrainā – Informācijas un konsultāciju centru sievietēm – Latvija piedalās Ivanofrankivskas rehabilitācijas centra izveidē Austrumukrainā. Tajā no seksuālās vardarbības cietušajām sievietēm tiks sniegts psiholoģiskais atbalsts.

Vēlos vēlreiz uzsvērt – jautājums nav, *vai* kara radītais posts ir atstājis psiholoģiskas un garīgas traumas, bet gan, cik tās būs paliekošas un kādā apjomā palīdzības saņēmējiem būs jāsniedz profesionāla palīdzība.

Diemžēl cilvēce ne reizi vien ir piedzīvojusi kara šausmas, izmisīgus mēģinājumus patverties citā valstī, dodoties trimdā un sākot jaunu dzīvi bēgļu gaitās. Vēsturē arvien parādās despoti, kuriem pašu iedomātais tēls un barbariskās vērtības vienmēr būs augstākas par cilvēka dzīvības vērtību.

Karš ir trauma gan civiliedzīvotājiem, gan bēgļiem, gan karavīriem, kuriem nākas piedzīvot vardarbību pret sevi un saviem ģimenes locekļiem, it īpaši sievietēm un meitenēm, kuras tiek seksuāli izmantotas, izvarotas un reizēm pretēji savai gribai paliek stāvoklī.

Kara radītā trauma var novest pie murgiem, nevēlamu atmiņu uzplūdiem, miega un koncentrēšanās traucējumiem. Visus šos simptomus pavada trauksme un depresija, kā arī domas par pašnāvību, no kā cieš daudz bēgļu.

Karā izdzīvojušajiem rodas garīga un psiholoģiska trauma, kas nelīdzinās tām problēmām, ar ko sastopamies parastajā dzīvē.

Kā liecina psiholoģijas pētījumi, cilvēki smagāk cieš no citu cilvēku izraisītajām traumām un to sekām, nevis no dabas katastrofu radītajiem pārdzīvojumiem.

Latvijā ir 11 dzemdību nami, un ikvienā no tiem ir uzņemtas jaunās māmiņas no Ukrainas, kuras savus bērnus laiž pasaulē mūsu valstī. Latvijā jau sveiki un veseli pasauli ir ieraudzījuši 52 ukraiņu bērni.

Bērni nāk pasaulē mammām, kuras nemaz nezina, vai viņas vēl satiks bērna tēvu, palikušos ģimenes locekļus un draugus. Bērni nāk pasaulē mammām, kuras atrodas neapskaužamā finansiālajā situācijā. Bērni nāk pasaulē mammām, kurām trūkst līdzcilvēku atbalsta.

Visas šīs domas tādā vai citādā veidā ietekmēs bērniņa tālāko dzīvi.

Ir jāpaiet pat ne vairākiem gadiem, bet vairākām paaudzēm, lai ukraiņu tautai radītās brūces sadzītu.

Kara radītie materiālie zaudējumi ir milzīgi, bet cenu, kādu Ukrainas tauta maksā par šo negodīgo, nepamatoto un nehumāno uzbrukumu, nav pat iespējams aprakstīt.

Tādēļ Latvija atbalsta citu valstu aicinājumu sākt atjaunot Ukrainu. Mēs palīdzēsim atjaunot Ukrainas infrastruktūru un tautsaimniecību, kā arī iegūt padziļinātas zināšanas, ieteikumus un tehnoloģijas jaunas un modernas Eiropas valsts izveidošanai.

Mēs esam pārliecināti, ka pēc Krievijas sakaušanas, nekas vairs nespēs stāties Ukrainas tautas ceļā uz labklājību, mieru un brīvību mūžīgi mūžos.

Dārgā Olena, paldies Jums!

Slava Ukrainai!

<https://www.president.lv/lv/jaunums/andras-levites-uzruna-olenas-zelenskas-rikota-samita-ukraina-un-pasaule-nakotni-atjaunojam-kopa-paneldiskusija-fiziskas-un-mentalas-veselibas-atjaunosana>